

“Təhsil müəssisəsinin maddi-texniki bazası və təhsil infrastrukturunu normativləri”nin təsdiq edilməsi haqqında

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI

“Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 5 sentyabr tarixli 156 nömrəli Fərmanınının 1.6-cı bəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **QƏRARA ALIR:**

“Təhsil müəssisəsinin maddi-texniki bazası və təhsil infrastrukturunu normativləri” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Artur Rasi-zadə

Bakı şəhəri, 23 aprel 2012-ci il
№ 87

Azərbaycan Respublikası Nazirlər
Kabinetinin 2012-ci il 23 aprel
tarixli 87 nömrəli qərarı ilə
təsdiq edilmişdir

Təhsil müəssisəsinin maddi-texniki bazası və təhsil infrastrukturunu normativləri

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu normativlər “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq hazırlanmışdır və təhsilin pillələri üzrə təhsil müəssisələrinin maddi-texniki bazasını və təhsil infrastrukturunu normativlərini müəyyən edir.

1.2. Müxtəlif təhsil pillələrini həyata keçirən təhsil müəssisələrinin vahid kompleks şəkildə layihələndirilməsi hər bir təhsil pilləsi üzrə bu normativlərlə müəyyənləşdirilmiş normalara əsasən yerinə yetirilir.

1.3. Təhsil müəssisələrinin maddi-texniki bazası və təhsil infrastrukturunu onların tikintisi üçün ayrılmış torpaq sahəsindən və tədris binasından (binalarından) ibarətdir.

2. Məktəbəqədər təhsil müəssisəsi

2.1. Məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin layihələndirilməsi üçün ayrılmış torpaq sahələrinin yaşayış məntəqələrində magistral küçələrdən, kommunal və sənaye obyektlərindən, avtomobil nəqliyyatı müəssisələrindən kənar sahələrdə yerləşdirilməsi nəzərdə tutulur.

2.2. Yeni layihələndirilən məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin ərazisində səs-küy, vibrasiya və elektromaqnit şüalanması mənbəyi olan avadanlıqların yerləşdirilməsinə yol verilmir. Səs təzyiqi və vibrasiya səviyyələri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin

2008-ci il 8 iyul tarixli 796 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Ətraf mühitə və insan sağlamlığına mənfi təsir göstərən vibrasiya və səs-küy çirklənmələri normaları"na uyğun olaraq müəyyənləşdirilir.

2.3. Məktəbəqədər təhsil müəssisəsinin ərazisi hündürlüyü 1,6 m olan hasarla və yaşıllıq zolağı ilə əhatə olunur. Mürəkkəb relyefli ərazilərdə uşaqların oyun meydançalarının subasmadan mühafizəsi məqsədi ilə leysan və sel sularının kənarlaşdırılması üçün drenaj kommunikasiya sistemi nəzərdə tutulur.

2.4. Məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin binaları bir-birindən ayrılıqda layihələndirilir. Şəhərlərdə çoxmərtəbəli tikililərin sıx yerləşdiyi ərazilərdə, eləcə də yeni tikilən şəhərlərdə tutumu 140 yerdən artıq olmayan məktəbəqədər təhsil müəssisəsinin sərbəst giriş-çıxışa malik hasarlanmış ərazidə olmaq şərti ilə binalara bitişik tikilməsinə yol verilir. Məktəbəqədər təhsil müəssisəsinin binası yaşayış binasından əsaslı divarla ayrılır.

2.5. Layihələndirmə binadaxili zonalara ayrılır.

2.6. Oyun meydançası zonasının tərkibinə aşağıdakılar daxildir:

2.6.1. qrup meydançaları (bu meydançalar hər bir qrup üçün fərdi qaydada olmaqla, 1 yaşlı körpə uşağa 7,5 m²-dən, məktəbəqədər yaşlı 1 uşaq üçün isə 9,0 m²-dən az olmayaraq qəbul edilir);

2.6.2. ümumi bədən tərbiyəsi meydançası.

2.7. Qrup meydançaları sahənin perimetri boyu keçən, eni 1,5 m olan dairəvi cığırla (velosiped sürməklə yanaşı, yol hərəkəti qaydalarını öyrənmək üçün) birləşir. Meydançaların örtüyü yaşıl otlu və ya döyüclənmiş süxurla örtülməli və toz yaratmamalıdır.

2.8. Körpəyaşlı uşaqlar üçün meydançaların örtüyü kombinasiya edilir: qum meydançalarının ətrafında otluq və kölgəlik talvarlarına döyüclənmiş torpaqla örtülən keçid nəzərdə tutulur. Körpəyaşlı uşaqlar üçün meydançalar həmin qrupun otaqlarının çıxışına bilavasitə yaxın yerləşdirilir.

2.9. Hər bir qrup meydançasının ərazisində uşaqların günəşdən və yağıntıdan mühafizəsi üçün sahəsi 40 m² olan kölgə salan örtüklər quraşdırılır.

2.10. Ümumi bədən tərbiyəsi meydançası aşağıdakılardan ibarətdir:

2.10.1. hərəkətli oyunlar üçün xüsusi avadanlıqlarla təchiz olunmuş zonalar;

2.10.2. gimnastika avadanlığı və idman ləvazimatları olan zonalar;

2.10.3. qaçış yolları;

2.10.4. uzunluğa tullanmaq üçün qum çalaları;

2.10.5. maneəli zolaqlar.

2.11. 150 yerə qədər tutumu olan məktəbəqədər təhsil müəssisələri sahəsi 250 kv.m-dən az olmayan idman meydançası, tutumu 150 yerdən artıq olan məktəbəqədər təhsil müəssisələri isə sahəsi 150 kv.m və 250 kv.m olan 2 ədəd idman meydançası ilə təchiz edilir.

2.12. Məktəbəqədər təhsil müəssisəsinin yaşıllıq zonasının sahəsi ümumi sahənin 50 faizindən az olmamalıdır. Yaşıllıq zonalarında tozdan, səs-küydən, küləkdən və

digər amillərdən mühafizə üçün sahə elementləri arasında müvafiq ara məsafələrini təmin edən zolaqlar nəzərdə tutulur.

2.13. Təsərrüfat zonasında qida bloku, camaşırxana, qazanxana, yanğın hovuzu, təsərrüfat ehtiyacları üçün anbar yerləşdirilir və bu zona torpaq sahəsinin sərhədində, qrup və idman meydançalarından kənarında yerləşdirilərək digər ərazidən yaşıllıqla ayrılır. Bu zonanın küçədən müstəqil girişi olur, qida bloku və camaşırxana ilə asan əlaqəyə malik olması nəzərdə tutulur.

2.14. Məktəbəqədər təhsil müəssisəsinin binası, bir qayda olaraq, uşaqlara xidmət edən musiqi və idman məşğələləri üçün otaqlardan, inzibati təsərrüfat otaqlarından ibarətdir.

2.15. Qrup otaqları kiçikyaşlı uşaqlar üçün qəbul otağından, oynamaq-yemək otağından, yataq otağından, tualet otağından və bufet otağından ibarətdir. Məktəbəqədər yaşlı uşaqlar üçün isə soyunma otağından, qrup otağından, yataq otağından, tualet otağından və bufet otağından ibarətdir.

2.16. Müəssisənin tutumundan asılı olaraq, musiqi və idman məşğələləri üçün bir birləşdirilmiş otaq və ya iki ayrı-ayrı otaq nəzərdə tutulur.

2.17. İnzibati təsərrüfat otaqlarının tərkibinə daxildir:

2.17.1. direktorun otağı, əməkdaşların otağı;

2.17.2. qida hazırlamaq üçün mətbəx və onun köməkçi otaqları;

2.17.3. həkim otağı, tədris otağı (qəbul otağı, palata, tualet).

2.18. İritutumlu məktəbəqədər təhsil müəssisələri kompleksinə (560-640 yerlik) uşaq otaqlarından ibarət olan ayrı-ayrı sərbəst korpuslar və ümumiləşdirilmiş inzibati təsərrüfat korpusu daxildir.

2.19. Tutumu 140 yerlik və daha artıq olan məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin tərkibində uşaqlara üzgüçülüüyü öyrətmək üçün üzgüçülük hovuzunun nəzərdə tutulması mümkündür.

3. Ümumi təhsil müəssisəsi

3.1. Ümumi təhsil müəssisələrinin tikintisi üçün torpaq sahəsinin ölçüləri mövcud şəraitdən və yerli xüsusiyyətlərdən asılı olaraq, layihəqabağı işlər zamanı yerli icra hakimiyyəti və ya bələdiyyə orqanları ilə razılaşdırılmalı və müvafiq qaydada təsdiq olunmuş baş plan və ya müfəssəl planlaşdırma layihələrində öz əksini tapmalıdır.

3.2. Ümumi təhsil müəssisələrinin binaları layihələndirilərkən, onların yerləşdirilməsi üçün torpaq sahələrinin ölçüləri aşağıdakı hesabla müəyyənləşdirilməlidir:

3.2.1. 40 şagirdədən 400 şagirdədək hər bir şagird üçün - 50 m²;

3.2.2. 400 şagirdədən 500 şagirdədək hər bir şagird üçün - 60 m²;

3.2.3. 500 şagirdədən 600 şagirdədək hər bir şagird üçün - 50 m²;

3.2.4. 600 şagirdədən 800 şagirdədək hər bir şagird üçün - 40 m²;

3.2.5. 800 şagirdədən 1100 şagirdədək hər bir şagird üçün - 33 m²;

3.2.6. 1100 şagirddən 1500 şagirdədək hər bir şagird üçün - 21 m²;

3.2.7. 1500 şagirddən 2000 şagirdədək hər bir şagird üçün - 17 m²;

3.2.8. 2000 şagirddən çox hər bir şagird üçün - 16 m².

3.3. Ayrılmış sahənin ən azı 50 faizi yaşıllıq sahə kimi nəzərdə tutulur.

3.4. Tədris müəssisəsi üçün ayrılmış torpaq sahəsi aşağıdakı zonalara ayrılır:

3.4.1. tədris-təcrübə zonası - sahənin 25 faizindən artıq olmayan ərazisini təşkil edir. Layihədə nəzərdə tutulmuş ümumi təhsil müəssisəsində şagirdlərin sayından asılı olaraq biologiya, kimya və fizika fənləri üzrə laboratoriya otaqları planlaşdırılırsa, tədris-təcrübə zonasının sahəsi azaldıla bilər;

3.4.2. bədən tərbiyəsi və idman zonası - binadan ən azı 25 m məsafədə yaşıllıq zolağının arxasında yerləşdirilir;

3.4.3. istirahət zonası - təsərrüfat zonasından ayrı, bağların və yaşıllıqların əhatəsində yerləşdirilir. Bu zona hərəkətli oyunlar və sakit istirahət üçün nəzərdə tutulan meydançalardan ibarət olur;

3.4.4. təsərrüfat zonası - küçədən sərbəst girişə malik olur.

3.5. Layihələndirilən müəssisənin ərazisi yerin səthindən 10 lx-a bərabər olan işıqlanma norması təmin olunmaqla, xarici işıqlandırma sistemi ilə təchiz edilir.

3.6. Kənd yaşayış məntəqələrində layihələndirilən ümumi təhsil müəssisələrinin torpaq sahələri kiçikqabaritli kənd təsərrüfatı texnikasının, bağ və bostan ləvazimatlarının saxlanması üçün nəzərdə tutulan otaqların, istixanaların və oranjeryaların hesabına genişləndirilə bilər.

3.7. Ümumi təhsil müəssisələrinin binası aşağıdakı funksional otaq qruplarından ibarətdir:

3.7.1. tədris otaqları;

3.7.2. əmək tədrisi otaqları;

3.7.3. ümumi məktəb zalları qrupu;

3.7.4. inzibati xidmət otaqları qrupu (direktor otağı, direktor müavininin otağı, müəllimlər otağı, metodika kabinet, mühasibatlıq otağı, arxiv).

3.8. Tədris blokuna aşağıdakı tədris seksiyaları (otaqlar qrupu) daxildir:

3.8.1. ibtidai siniflər seksiyası;

3.8.2. natamam orta təhsil sinifləri seksiyası;

3.8.3. tam orta təhsil sinifləri seksiyası.

3.9. Əmək tədrisi bloku tədris emalatxanalarından, təlimatçı otaqlarından, xammal və hazır məhsul saxlanılan otaqlardan ibarətdir.

3.10. Ümumi məktəb blokuna aşağıdakılar daxildir:

3.10.1. akt zalı, kitabxana və dərnek otaqları;

3.10.2. idman zalı (zalları) və onların köməkçi otaqları;

3.10.3. qida qəbulu zalı və onun köməkçi otaqları.

3.11. Ümumi təhsil müəssisəsinin tutumundan asılı olmayaraq, onun funksional strukturu, bir qayda olaraq, dəyişilməz qalır. Funksional otaqlar qruplarının tərkibindən,

otaqların sayı isə müəssisənin tutumundan və təmayülündən asılı olaraq müəyyənləşdirilir.

3.12. Ümumi təhsil müəssisəsi böyük kompleks şəklində də layihələndirilə bilər. Belə komplekslər bir qayda olaraq, 2-3 müxtəlif tutumlu tədris müəssisəsindən və ümumi təhsil məktəb zallarından və inzibati-xidmət otaqlarından ibarət olur.

4. İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisəsi

4.1. İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin yerləşdiyi torpaq sahələrinin ərazisində tədris binaları, tədris kabinetləri və laboratoriyaları, auditoriyalar, rəsmxət zalları, tədris-istehsalat emalatxanaları, kitabxana, bədən tərbiyəsi - idman qurğuları, akt zalı və dərnək otaqları, yeməcxana, tibbi xidmət otaqları, eləcə də köməkçi otaqlar nəzərdə tutulmalı və yerləşdirilməlidir.

4.2. İdman meydançalarının tədris otaqlarının yanında yerləşdirilməsinə yol verilmir. Həmin meydançalar otaqlardan 10-15 metr aralı olmalıdır.

4.3. Təsərrüfat sahəsinə giriş küçədən olmalı və yanğın maşınlarının binalara maneəsiz yanaşmasını təmin etmək məqsədi ilə məktəbə gedən yollar asfalt döşənməlidir.

4.4. Yaşıllaşdırılma ümumi ərazinin 40 faizini təşkil etməlidir.

4.5. İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin binalarına təyinatına görə aşağıdakı otaq qrupları daxildir:

4.5.1. tədris kabinetləri və laboratoriyaları;

4.5.2. auditoriyalar;

4.5.3. rəsmxət zalları;

4.5.4. tədris-istehsalat emalatxanaları;

4.5.5. kitabxana;

4.5.6. bədən tərbiyəsi-idman qurğuları;

4.5.7. akt zalı və dərnək otaqları;

4.5.8. inzibati xidmət otaqları;

4.5.9. yeməcxana;

4.5.10. tibbi xidmət otaqları;

4.5.11. köməkçi otaqlar.

4.6. Tədris kabinetləri və laboratoriyaları qrupuna aşağıdakı tədris otaqları daxildir:

4.6.1. ümumi təhsil tədris kabinetləri və laboratoriyaları;

4.6.2. ixtisas-texniki tədris kabinetləri və laboratoriyaları;

4.6.3. texniki tədris vasitələri kabinetləri.

4.7. Auditoriyalara ixtisaslaşdırılmış avadanlıqların istifadəsi tələb olunmayan fənlərin keçirilməsi üçün nəzərdə tutulmuş sinif otaqları daxildir.

4.8. Rəsmxət zallarında təbii və süni işıqlandırma nəzərdə tutulur və bu zallar xüsusi masalarla, eləcə də müvafiq rəsmxət avadanlıqları ilə təchiz edilir.

4.9. Tədris-istehsalat emalatxanaları aşağıdakı ixtisaslar üzrə nəzərdə tutulur:

4.9.1. çilingərlik;

4.9.2. elektrik və radio quraşdırma;

4.9.3. elektrik və qaz-qaynaqlama;

4.9.4. dəmirçilik;

4.9.5. taxta emalı;

4.9.6. inşaat işləri (daş hörgüsü, üzləmə, tamamlama);

4.9.7. kənd təsərrüfatı və digər ixtisaslar.

4.10. Kitabxana oxu zalından və kitabların saxlanması otaqlarından ibarətdir, ixtisas və ümumi fənlər üzrə dərsliklərlə, eləcə də bədii ədəbiyyatla təchiz olunur.

4.11. Bədən tərbiyəsi-idman qurğularında idman zalları köməkçi otaqları ilə və üzgüçülük hovuzu köməkçi otaqları ilə nəzərdə tutulur.

4.12. Akt zalı təhsil müəssisəsinin kontingentinin sayından asılı olaraq xüsusi oturacaqlarla, zərurət olduqda isə digər avadanlıqlarla təchiz edilir. Dərnək otaqları xüsusi dərnək ixtisasları üçün nəzərdə tutulan avadanlıqlarla təchiz edilir və bu otaqların dərs vaxtı bitdikdən sonra da istifadəsinə yol verilir.

4.13. İnzibati xidmət otaqları qrupunun tərkibinə aşağıdakılar daxildir:

4.13.1. direktor otağı;

4.13.2. direktor müavininin otağı;

4.13.3. müəllimlər otağı;

4.13.4. ustalar üçün otaq;

4.13.5. metodika kabinetini;

4.13.6. mühasibatlıq otağı;

4.13.7. texniki işçilər üçün otaq;

4.13.8. arxiv.

4.14. Yeməxananın tərkibinə aşağıdakılar daxildir:

4.14.1. qida qəbulu zalı;

4.14.2. mətbəx istehsalat və köməkçi otaqları;

4.14.3. bufet.

4.15. Tibbi xidmət otaqları qrupunun tərkibinə aşağıdakılar daxildir:

4.15.1. terapevtik kabinet;

4.15.2. diş həkimi kabinetini;

4.15.3. prosedur otağı;

4.15.4. həkim-pediatr kabinetini;

4.15.5. tibb bacısı otağı.

4.16. Köməkçi otaqlar qrupunun tərkibinə aşağıdakılar daxildir:

4.16.1. vestibül qarderobları;

4.16.2. istirahət otaqları (rekreasiyalar);

4.16.3. anbar otaqları;

4.16.4. təmizlik inventarı üçün otaqlar;

4.16.5. çöl və iş paltarları üçün otaqlar;

4.16.6. duşxanalar.

4.17. Tələbatdan asılı olaraq, ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisəsi böyük tədris mərkəzi şəklində də layihələndirilə bilər. Belə tədris mərkəzinə aşağıdakılar daxildir:

4.17.1. tədris kombinatı;

4.17.2. ümumiləşdirilmiş tədris-istehsalat mərkəzi;

4.17.3. bədən tərbiyəsi idman kompleksi;

4.17.4. inzibati xidmət otaqları korpusu;

4.17.5. təsərrüfat korpusu;

4.17.6. yataqxana;

4.17.7. müəllimlər üçün yaşayış evi (evləri).

4.18. Konkret layihələndirmə zamanı təhsil mərkəzinin tərkibi layihələndirmə tapşırığı əsasında müəyyən edilir.

5. Orta ixtisas təhsili müəssisəsi

5.1. Orta ixtisas təhsili müəssisəsinin əsas binası nəqliyyat hərəkət edən yoldan 25 metr aralı məsafədə, binanın önündə açıq meydan nəzərdə tutulmaqla yerləşdirilməlidir.

5.2. Orta ixtisas təhsili müəssisəsinin ərazisində tələbələrin təhsil aldığı auditoriyalardan normaya uyğun məsafədə idman meydançaları, yaşıllıq zolağı əhatəsində passiv istirahət üçün sahələr, binanın özündə isə müasir tələblərə cavab verən idman kompleksi, qiraət zalı və yeməcxana nəzərdə tutulmalıdır.

5.3. İdman zalı binaya bitişik inşa olunmuş orta ixtisas təhsili müəssisəsində birinci mərtəbədə yerləşdirilir. Zalın ölçüləri bədən tərbiyəsi üzrə tədris proqramının tam yerinə yetirilməsini və dərşdänkənar idman məşğələlərinin aparılmasının mümkünlüyünü təmin etməlidir. İdman zalının sahəsi 12m×18m, 12m×24 m, hündürlüyü isə 6 m-dən az olmayaraq nəzərdə tutulmalıdır.

5.4. Akt zalının ölçüləri bir yerə 0,65 m² hesablanmaqla, oturaq yerlərinin sayı və müəssisədə təhsil alan tələbələrin ümumi sayının 60 faizi ilə müəyyən edilir. Akt zalında hər birinin sahəsi 10 m² olan ayaqyolular, sahəsi 10 m² dekorasiya, butaforiya otaqları və musiqi alətləri anbarı, sahəsi 10 m² olan geyimlərin saxlanıldığı anbar nəzərdə tutulur.

5.5. Kitabxanaların növü orta ixtisas təhsili müəssisəsinin təyinatından və tutumundan asılıdır. Kitabxananın sahəsi bir tələbəyə 0,8 m² hesablanmaqla qəbul edilməlidir.

5.6. Kitabxanada aşağıdakı zonalar nəzərdə tutulur:

5.6.1. oxucu yerləri;

5.6.2. informasiya məntəqəsi (ədəbiyyatın verilməsi və qəbulu sahəsi);

5.6.3. kataloqlarla iş yeri;

5.6.4. açıq istifadə fondları;

5.6.5. qapalı saxlanılma fondları;

5.6.6. texniki tədris vasitələri ilə fərdi məşğələlər aparılan kabinələr sahəsi;

5.6.7. arabalar saxlanılan bokslar.

5.7. Orta ixtisas təhsili müəssisələrində bufetlərin və yeməxanaların nəzdində tələbələrin 2 növbədə 100 faiz yerləşdirilməsi əsas qəbul edilməklə, ümumi sahəsi bir yerə 1,3 m² hesablanmış yemək qəbulu zalı nəzərdə tutulur.

5.8. Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə təyinatına görə aşağıdakı otaq qrupları daxildir:

5.8.1. tədris kabinetləri və laboratoriyaları;

5.8.2. auditoriyalar;

5.8.3. rəsmxət zalları;

5.8.4. tədris-istehsalat emalatxanaları;

5.8.5. bədən tərbiyəsi-idman qurğuları;

5.8.6. akt zalı və dərnək otaqları;

5.8.7. inzibati xidmət otaqları;

5.8.8. yeməxana;

5.8.9. tibbi xidmət otaqları;

5.8.10. köməkçi otaqlar.

5.9. Tədris kabinetləri və laboratoriyaları qrupuna aşağıdakı tədris otaqları daxildir:

5.9.1. ümumi təhsil tədris kabinetləri və laboratoriyaları;

5.9.2. ixtisas-texniki tədris kabinetləri və laboratoriyaları.

5.10. Tədris-istehsalat emalatxanaları sənaye və iqtisadiyyatın müxtəlif sahələri üzrə nəzərdə tutulur.

5.11. Bədən tərbiyəsi-idman qurğularında idman zalları köməkçi otaqları ilə və üzgüçülük hovuzu köməkçi otaqları ilə nəzərdə tutulur.

5.12. İnzibati xidmət otaqları qrupunun tərkibinə aşağıdakılar daxildir:

5.12.1. direktor otağı;

5.12.2. direktor müavininin otağı;

5.12.3. müəllimlər otağı;

5.12.4. ustalar üçün otaq;

5.12.5. metodika kabineti;

5.12.6. mühasibatlıq otağı;

5.12.7. texniki işçilər üçün otaq;

5.12.8. arxiv.

5.13. Yeməxananın tərkibinə aşağıdakılar daxildir:

- 5.13.1. qida qəbulu zalı;
- 5.13.2. mətbəx istehsalat və köməkçi otaqları ilə;
- 5.13.3. bufet.
- 5.14. Tibbi xidmət otaqları qrupunun tərkibinə aşağıdakılar daxildir:
  - 5.14.1. terapevtik kabinet;
  - 5.14.2. diş həkimi kabineti;
  - 5.14.3. prosedur otağı;
  - 5.14.4. həkim-pediatr kabineti;
  - 5.14.5. tibb bacısı otağı.
- 5.15. Köməkçi otaqlar qrupunun tərkibinə aşağıdakılar daxildir:
  - 5.15.1. vestibül qarderobları;
  - 5.15.2. istirahət otaqları (rekreasiyalar);
  - 5.15.3. anbar otaqları;
  - 5.15.4. təmizlik inventarı üçün otaqlar;
  - 5.15.5. çöl və iş paltarları üçün otaqlar;
  - 5.15.6. duşxanalar.

6. Ali təhsil müəssisəsi

6.1. Ali təhsil müəssisəsinin əsas binası nəqliyyat hərəkət edən yoldan 25 metr aralı məsafədə, binanın önündə açıq meydan nəzərdə tutulmaqla yerləşdirilməlidir.

6.2. Binada tələbələrin məşğələ otaqları və auditoriyaların pəncərələri cənuba istiqamətləndirilməlidir.

6.3. Ali təhsil müəssisəsinin planı ali təhsil müəssisəsi üçün ayrılmış torpaq sahəsindən, mərtəbələrinin sayı isə təhsil alacaq tələbələrin sayından və ixtisaslarından asılı olaraq müəyyənləşdirilir.

6.4. İdman zalı ali təhsil müəssisəsinin binasına bitişik inşa olunmuş birinci mərtəbə səviyyəsində yerləşdirilir. Zalın ölçüləri bədən tərbiyəsi üzrə tədris proqramının tam yerinə yetirilməsini və dərscənkənar idman məşğələlərinin aparılmasının mümkünlüyünü təmin etməlidir. İdman zalının sahəsi 12m×24m, 18m×30m, hündürlüyü isə 6 m-dən az olmayaraq nəzərdə tutulmalıdır.

6.5. Akt zalının ölçüləri bir yerə 0,65 m² hesablanmaqla, oturaq yerlərinin sayı və müəssisədə təhsil alan tələbələrin ümumi sayının 60 faizi ilə müəyyən edilir.

6.6. Kitabxananın sahəsi bir tələbəyə 0,6 m² hesablanmaqla qəbul edilməlidir.

6.7. Kitabxanada aşağıdakı zonalar nəzərdə tutulur:

- 6.7.1. oxucu yerləri;
- 6.7.2. informasiya məntəqəsi (ədəbiyyatın verilməsi və qəbulu sahəsi);
- 6.7.3. kataloqlarla iş yeri;
- 6.7.4. açıq istifadə fondları;
- 6.7.5. qapalı saxlanılma fondları;

6.7.6. texniki tədris vasitələri ilə fərdi məşğələlər aparılan kabinələr sahəsi;

6.7.7. arabalar saxlanılan bokslar.

6.8. Ali təhsil müəssisələrində bufetlərin və yeməxanaların nəzdində tələbələrin 2 növbədə 100 faiz yerləşdirilməsi əsas qəbul edilməklə, ümumi sahəsi bir yerə 1,6 m² hesablanmış yemək qəbulu zalı nəzərdə tutulur.

6.9. Ali təhsil müəssisələrinin binasına təyinatına görə aşağıdakı otaq qrupları daxildir:

6.9.1. tədris otaqları;

6.9.2. rəsmxət zalları;

6.9.3. kurs və diplom işlərinin layihələndirilməsi üçün zallar;

6.9.4. rəssamlıq, yağlı boya işləri, heykəltəraşlıq sinifləri;

6.9.5. teatr, musiqi və məşğələ sinifləri;

6.9.6. kitabxana;

6.9.7. bədən tərbiyəsi-idman qurğuları;

6.9.8. tamaşa klub otaqları;

6.9.9. tədris istehsalat otaqları;

6.9.10. elmi bölmələr;

6.9.11. inzibati xidmət otaqları;

6.9.12. ictimai iaşə müəssisələri;

6.9.13. tibbi xidmət otaqları;

6.9.14. köməkçi otaqlar.

6.10. Tədris otaqları qrupunun tərkibinə aşağıdakılar daxildir:

6.10.1. nəzəri-tədris kabinetləri;

6.10.2. texniki tədris vasitələri kabinetləri;

6.10.3. auditoriyalar;

6.10.4. müxtəlif təyinatlı laboratoriyalar;

6.10.5. laboratoriyalar yanında köməkçi otaqlar.

6.11. Kitabxanaların tərkibində aşağıdakı təyinatlı otaqlar nəzərdə tutulur:

6.11.1. tədris oxucu zalları;

6.11.2. elmi oxucu zalları;

6.11.3. mühafizə zalı;

6.11.4. abonement otağı;

6.11.5. kitabların sərgisi üçün otaqlar;

6.11.6. kataloqlar otağı;

6.11.7. sorğu bibliografiya şöbəsi;

6.11.8. kitabların saxlanması otaqları və s.

6.12. Bədən tərbiyəsi-idman qurğuları qrupuna ali təhsil müəssisəsinin təyinatından və tutumundan asılı olaraq, aşağıdakı zallar və köməkçi otaqlar daxildir:

- 6.12.1. idman oyunları üçün tamaşa yerləri ilə böyük universal zal;
- 6.12.2. gimnastika və idman oyunları üçün orta universal zal;
- 6.12.3. xüsusi universal zal (güləş, boks, qılıncoynatma və s. üçün);
- 6.12.4. xüsusi hazırlıq qrupları üçün zal;
- 6.12.5. müxtəlifölçülü üzgüçülük hovuzları, köməkçi otaqları ilə.